

MONUMENTALE BOMEN IN LEEUWARDEN

LEER DE MONUMENTALE BOMEN IN DE BINNENSTAD KENNEN

ROUTE 5 km

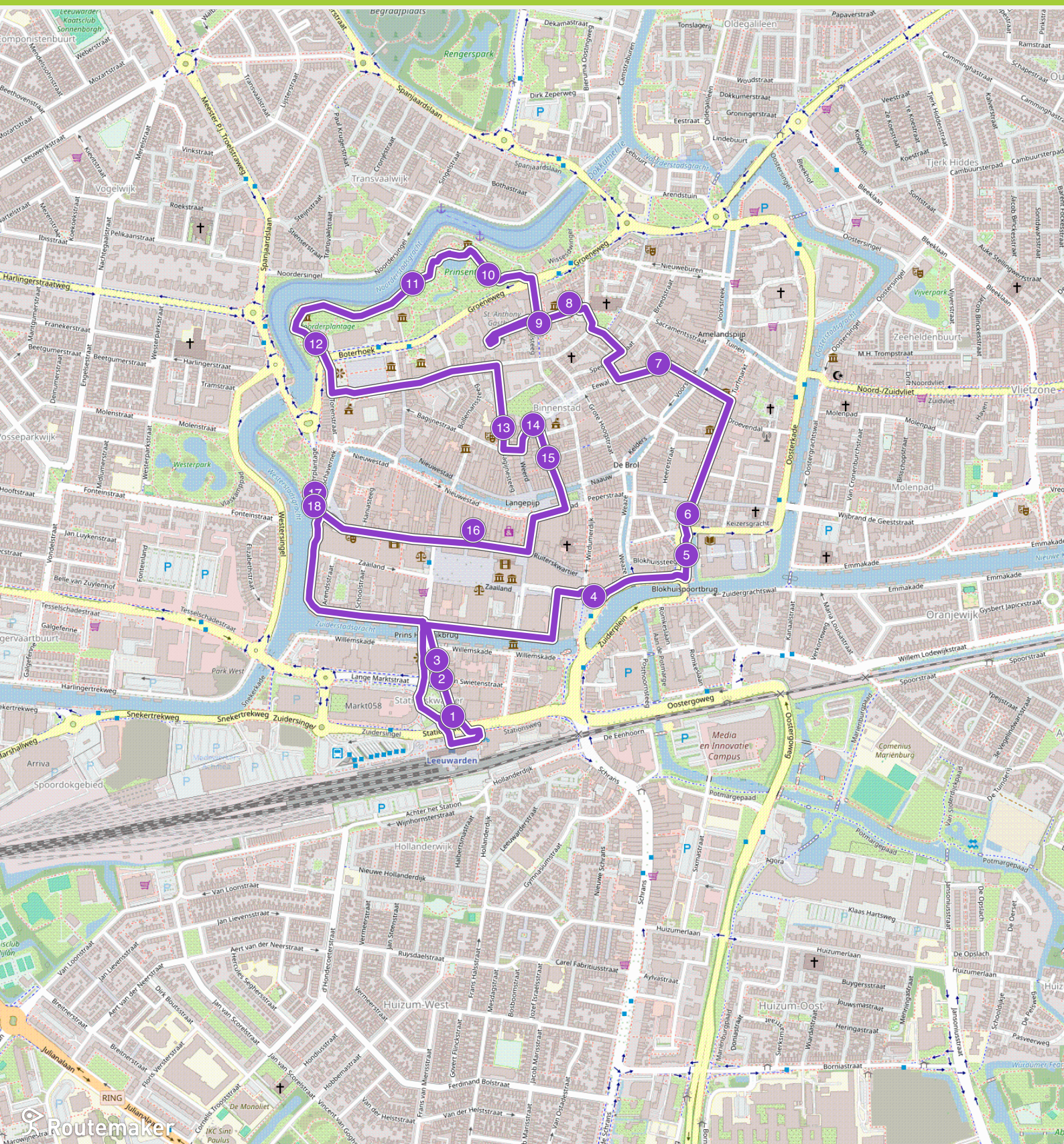

In de oude binnenstad van Leeuwarden staan veel mooie bomen. De gemeente Leeuwarden vindt het belangrijk om bomen tussen de bebouwing te hebben en doet zijn best deze te handhaven. Met deze route loop je ze niet onopgemerkt voorbij.

Deze route is geïnspireerd door een artikel in de NRC in 2022. Dit is een variant op die route door de binnenstad van Leeuwarden.

Monumentale bomen in Leeuwarden

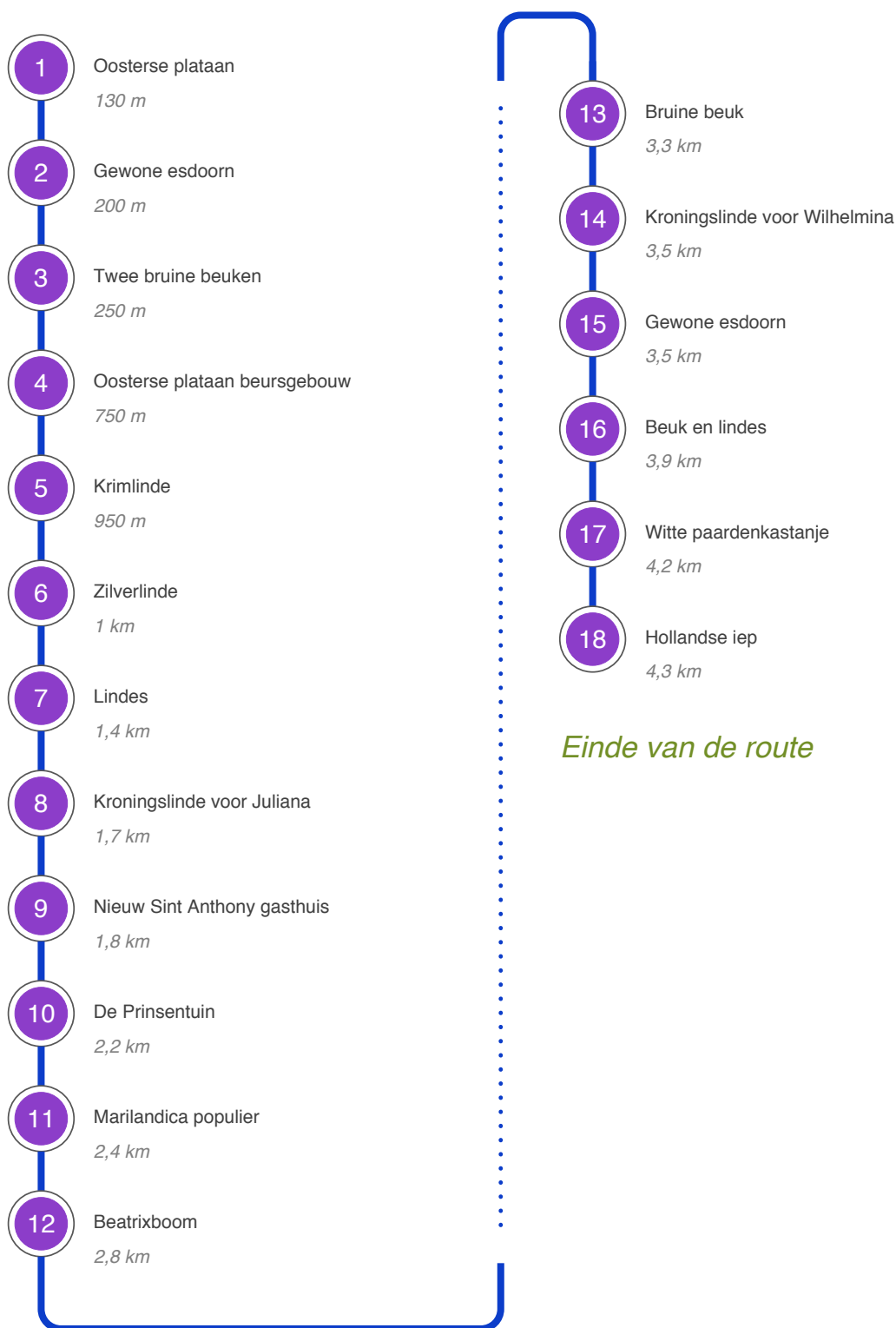
Leer de monumentale bomen in de binnenstad kennen

Monumentale bomen in Leeuwarden

Hoe kom ik bij het startpunt?

Station Leeuwarden, Stationsplein 1, 8911 AC Leeuwarden

Monumentale bomen in Leeuwarden

5 km

1

Oosterse plataan

Oosterse plataan

De oosterse plataan uit 1905 voor het station is in 2019 verkozen tot mooiste boom van Leeuwarden. Met zijn knoestige stam is hij ook erg indrukwekkend. De meerkleurige stam schilfert af. De vruchten zijn wat stekelige bolletjes die lang aan de boom blijven hangen. De bladeren zijn diep ingesneden.

2

Gewone esdoorn

Gewone esdoorn

De gewone esdoorn in de tuin van Sophialaan 1 is van 1950. Hij bepaalt mede het beeld van het mooie pand. De bladeren zijn hartvormig aan de basis en handvormig gelobd. De gewone esdoorn bloeit met hangende gele pluimen aan slanke twijgen. De bloemen bevatten veel nectar.

3

Twee bruine beuken

3. Twee bruine beuken

Aan het einde van de Sophialaan staan er in de tuin van Willemskade 27 twee bruine beuken uit ca 1865. De linker boom ziet er fors en gezond uit, maar de rechter is wat aangetast. Na de brug gaan we rechtsaf langs de museumhaven van de Willemskade. Deze kade is beplant met zilverlindes.

Oosterse plataan beursgebouw

Oosterse plataan

De oosterse plataan voor het beursgebouw staat prachtig bij de fontein. De vruchten zijn erg leuk om te zien. Het zijn een beetje stekelige bolletjes. De boom heeft grote handvormige bladeren. Het Beursgebouw is gebouwd in 1880 in Neoclassicistische stijl, een ontwerp van Th. Romein.

Krimlinde

Krimlinde

De krimlinde bij de ingang van de Blokhuispoort is van 1955 en heeft overhangende takken en twijgen. Het scheef-hartvormige blad is glimmend donkergroen met een lichtgroene onderkant met opvallende plukjes haar op de plaats waar de zijnerf uit de hoofdnerf ontspringen.

Het is een weinig eisende boom die goed in steden past. In het perkje achter deze krimlinde staan nog twee van deze bomen. De Blokhuispoort is in de negentiende eeuw gebouwd als huis van bewaring en heeft tot december 2007 deze functie gehouden. Nu huisvest hij dbieb, een hostel en bedrijfjes.

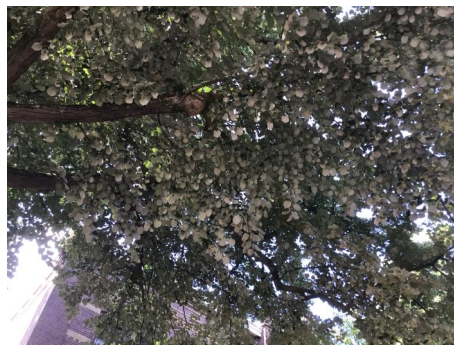
Zilverlinde

Zilverlinde

Tegenover de Blokhuispoort is een hele groene zone met bomen. De zilverlinde aan de Druifstreek valt vooral op door zijn zilveren haren aan de onderkant van het blad. Hij staat tussen twee Hollandse lindes. De Hollandse linde is een kruising tussen de winterlinde en de zomerlinde.

Vooral tijdens warme perioden toont de zilverlinde de witte onderzijde van het blad, door het blad om te draaien. Alle soorten linde bloeien heel rijk en zijn goede nectarplanten. Ook kenmerkend voor lindes is het hartvormige blad. We vervolgen de route tot het standbeeld van Viglius, dan links.

Lindes

Verschillende lindes

Aan de Eewal staan heel veel lindes, zowel zilverlindes als Hollandse lindes. We slaan rechtsaf de Huygensstraat in en gaan de oude terp van Leeuwarden op in de richting van de Grote Kerk.

Kroningslinde voor Juliana

Kroningslinde voor Juliana

De kroningslinde voor Juliana uit 1948 staat tegenover de Grote Kerk en naast het Joods monument in Leeuwarden. We lopen even om het perkje heen want erachter is een heel leuk hofje te zien. De koningslinde is een speciale cultivar van de Hollandse linde, de *Tilia europaea* "Pallida".

Nieuw Sint Anthony gasthuis

Tuin Sint Anthony gasthuis

In de tuin van het Nieuw Sint Anthony gasthuis staat vooraan een mooie bruine beuk uit 1890. De prachtige tuin is een oase van stilte in de binnenstad. Deze tuin is vrij toegankelijk voor iedereen. Naast de bruine beuk zijn er meer mooie bomen te zien zoals een tulpenboom en een treurbeuk.

In de tuin staan twee prieeltjes: een is gebouwd voor de rijkere gasthuisbewoners

(bruin) en de ander voor de armere bewoners (groen). In het bruine prieel hangt informatie over de aanleg. We lopen even terug naar de hoek om via het Schoenmakersperk de Groeneweg over te steken naar de Prinsentuin.

Deze is in 1842 aangelegd door de bekende tuinontwerper Lucas Pieters Roodbaard. In Fryslân heeft hij veel romantische tuinen aangelegd. In de Prinsentuin staan veel monumentale bomen, zoals gewone esdoorns, zilveresdoorns, zomereiken, Hollandse lindes, paardenkastanjes, gewone beuken en platanen.

10

De Prinsentuin

De Prinsentuin

De Prinsentuin is in 1842 aangelegd door de bekende tuinontwerper Lucas Pieters Roodbaard. In Fryslân heeft hij veel romantische tuinen aangelegd. Er staan veel monumentale bomen, zoals gewone esdoorns, zilveresdoorns, zomereiken, Hollandse lindes, paardenkastanjes, gewone beuken en platanen.

11

Marilandica populier

Marilandica populier

Volgens Sake Roodbergen in zijn boek *Beammen* is de Marilandica populier in de Prinsentuin een van de mooiste tien bomen in Fryslân. Deze populier is een kruising tussen de Canadese en de inheemse zwarte populier. Hij is geplant in 1842 en valt op door zijn gegroefde stam en zijn hoge kroon.

Beatrixboom

Beatrixboom

De Beatrixboom uit 1980 is ook een linde net als de kroningslindes voor Wilhelmina en Juliana. Ook deze koningslinde is een speciale cultivar van de Hollandse linde, de *Tilia europaea* "Pallida". Hij staat te midden van meer lindes.

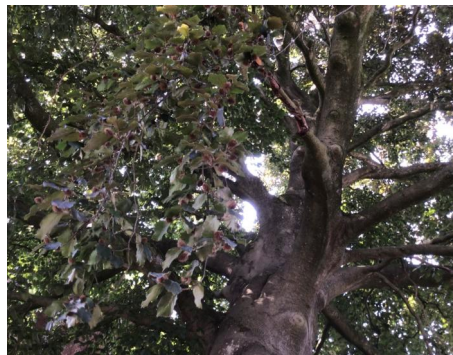
We zijn nu aan het einde van de Prinsentuin. We steken de weg over om de Torenstraat in te gaan, langs de Oldehove uit 1529. Dit is de bekende scheve toren van Leeuwarden. In de zomerperiode is hij 's middags te beklimmen.

Bruine beuk

Bruine beuk

Een van de hoogtepunten van de route is de bruine beuk in de Sint Anthonystraat. Deze is uit 1845. Hij heeft een prachtige dikke stam waarop dikrandtonderzwammen zitten. Deze zwammen zitten er in ieder geval al vanaf 2014 op.

Kroningslinde voor Wilhelmina

Kroningslinde voor Wilhelmina

De kroningslinde van Wilhelmina op het Raadhuisplein heeft een bijzonder rijkversierd hekwerk. Een eyecatcher op het plein. Bij de inhuldiging van Wilhelmina In 1898 werden voor het eerst kroningslindes geplant. Dit is een speciale cultivar van de Hollandse linde, de *Tilia europaea* "Pallida".

Gewone esdoorn

Gewone esdoorn

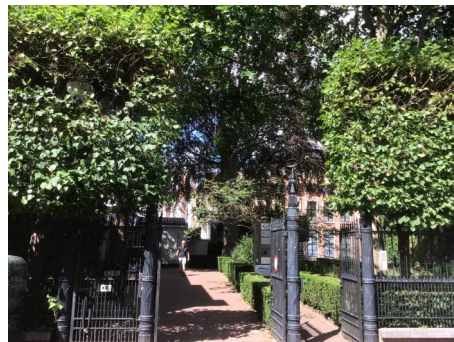
De gewone esdoorn in het hofje aan het Herenwiltje is van 1930. De eigenaren zijn er zuinig op: de bar is om de boom heen gebouwd.

Beuk en lindes

Een beuk en Hollandse lindes

De gewone beuk in de tuin voor Het Huis voor de Wadden stamt uit 1900. De beuk heeft een gladde stam en de bast is dun waardoor hij geen zon verdraagt. In deze tuin staan ook twee Hollandse lindes, respectievelijk uit 1900 en 1935.

De tuin is van het voormalige Old Burger Weeshuis en is omgeven door een fraai hek.

Witte paardenkastanje

Witte paardenkastanje

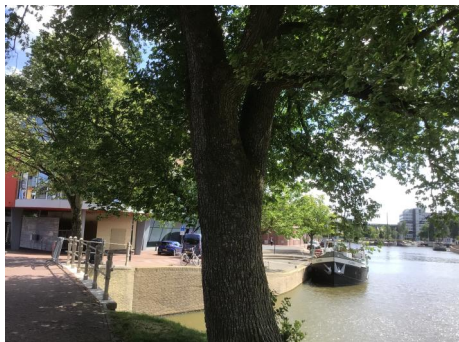
De witte paardenkastanje in de tuin op het Klein Schavernek is van 1885. De boom heeft een brede kroon en een korte, iets naar rechts draaiende stam. In het voorjaar bloeit hij prachtig met witte kaarsen. De bloem met gele vlekken produceert veel nectar.

Dat de stam naar rechts draait is een verschijnsel dat draaigroei heet: de houtvezels zijn spiraalsgewijs gedraaid. Meestal zie je dat al goed aan de schors. Het komt waarschijnlijk door een genetische afwijking, een erfelijke eigenschap. Klik op de URL hieronder voor meer informatie.

<https://www.ivn.nl/leren-over-de-natuur/natuurvraag-draaigroei> (www.ivn.nl)

Hollandse iep

Hollandse iep uit 1955

De Hollandse iep is een hybride tussen de gladde iep en de ruwe iep. Er zijn veel verschillende cultivars van de Hollandse iep. De vroege kruisingen waren erg gevoelig voor de iepziekte, maar jongere cultivars zijn er tegen bestand. Iepenbladeren zijn ruw en hebben een opvallende scheve bladvoet.

Iepen zijn belangrijk voor de biodiversiteit: tientallen soorten insecten, korstmossen en zwammen zijn aan de iep gebonden. We slaan hier voor De Harmonie rechtsaf langs het water en komen dan uit bij de Prins Hendrik brug. Daar gaan we rechtsaf de brug over om weer bij het station uit te komen.

<https://repository.officiële-overheidspublicaties.nl/externebijlagen/exb-2020-355/1/bijlage/exb-2020-355.pdf> (Monumentale bomen Leeuwarden)